

Asia: VN/34352/2021

Posiva Oy:n käyttölupahakemus käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitokselle

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto Posiva Oy:n käyttölupahakemuksesta käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitokselle

Posiva Oy on jättänyt valtioneuvostolle Ydinenergialain (990/1987) 20 § mukaisen käyttölupahakemuksen käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitokselle. Kyseisellä hakemuksella käyttölupaa haetaan vuoteen 2070 saakka, kokonaisuudessaan loppusijoitusta on laitoksella tarkoitus jatkaa 2120-luvulle saakka.

Kapselointi- ja loppusijoituslaitoksen on tarkoitus sijoittua Eurajoen kunnan Olkiluotoon, TVO:n Olkiluodon ydinvoimalaitoksen läheisyyteen. Valtaosa loppusijoitettavasta käytetystä ydinpolttoaineesta syntyy Olkiluodon voimalayksiköissä OL1, OL2 ja OL3. Noin 25 % loppusijoitettavasta ydinpolttoaineesta on peräisin Loviisan ydinvoimalan yksiköistä LO1 ja LO2. Tämä osuus kuljetetaan Loviisasta Olkiluotoon loppusijoitettavaksi. Väyläviraston lausunto koskee käytetyn ydinpolttoaineen kuljettamista. Väylävirastolla ei ole kommentoitavaa itse kapselointi- ja

loppusijoituslaitoksen ratkaisuihin tai toimintaan.

Käyttölupahakemuksen liitteinä on mm. päivitetty selvitys laitoskokonaisuuden ympäristövaikutuksista (Liite 10.) sekä päivitetty selvitys käytetyn ydinpolttoaineen kuljetusriskeistä (Liite 12.). Väyläviraston lausunto perustuu näissä dokumenteissa kuljetuksista ja niihin liittyvistä riskeistä esitettyihin tietoihin.

Nyt haettava käyttölupa ulottuisi vuoteen 2070 saakka. Mikäli Loviisan ydinvoimalayksiköiden käyttöikää pidennetään, myös kuljetukset Loviisasta Olkiluotoon jatkuvat pidemmälle tulevaisuuteen. Väylävirasto korostaa, että Posivan tulee jatkuvasti seurata sekä sääntelyn että tekniikan kehitystä. Kuljetukset tulee kulloinkin suunnitella ja toteuttaa silloisen parhaan käytettävissä olevan teknologian mukaisesti ja parhaita turvallisuusstandardeja noudattaen. Kuljetukset tulee suunnitella yhteistyössä väylänpitäjien kanssa. Kuljetusreittien suunnittelussa tulee huomioida myös mahdollisten tahallisten haittojen riskienhallinta.

Väylävirasto katsoo, että käytetyn ydinpolttoaineen kuljetus Loviisasta Olkiluotoon tulisi järjestää ensisijaisesti merikuljetuksina, jotta vältettäisiin polttoaineiden kuljetukset asutuskeskusten kautta. Kuljetusriskejä koskevassa selvityksessä on tarkasteltu eri kuljetusvaihtoehdoista aiheutuvia säteilyriskejä sekä väestölle kunkin kuljetusreitin varrella ja ympäristössä, että kuljetushenkilöstölle ja kuljetussäiliöiden käsittelijöille aiheutuvia säteilyriskejä. Merkittävin säteilyaltistus aiheutuu kuljetussäiliöiden käsittelyssä. Kuljetusriskiselvityksestä ei ilmene, että säiliöiden käsittelyn säteilyaltistuksessa olisi eri kuljetusvaihtoehdoilla eroa. Käsittelyvaiheen säteilyaltistus on niin merkittävää, että se hallitsee kokonaisaltistumista

kaikissa kuljetusvaihtoehdoissa, jolloin kuljetusvaihtoehdosta riippuvat erot peittyvät. Väylävirasto pitäisi tärkeänä, että eri kuljetusmuotojen väliset erot väestön säteilyaltistuksessa esitettäisiin niin, että kuljetusmuotojen ja -reittien todelliset erot ovat selvästi havaittavissa. Kuljetusreitin väestön säteilyaltistus on pyrittävä kaikin tavoin minimoimaan.

Kuljetusriskiselvityksen osalta vaikuttaa siltä, että varsinaisesti kuljetuksessa (ilman käsittelytoimia säiliön lähtö- ja saapumispaiikalla) säteilyaltistus on laivakuljetuksessa huomattavasti kumpakaan maantievaihtoehtoa alhaisempi.

Kuljetusten osalta on tarkasteltu kahta maantiereittivaihtoehtoa. Väylävirasto muistuttaa, että tarkastelu pätee vain tarkasteluajan tilanteessa. Tulevina vuosikymmeninä on odotettavissa muutoksia väyläverkostossa ja infrastruktuurissa sekä niiden teknisessä kunnossa. Myös väestön määrä ja alueellinen jakautuminen, eri väylien liikennemäärät sekä liikennemuodoissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat liikenneoloihin eri reiteillä. Mikäli päädytään maantiekuljetuksiin, on paras ja turvallisin reitti suunniteltava kyseisen ajankohdan olosuhteet huomioon ottaen. Tunneliturvallisuus on huomioitava reittien suunnittelussa.

Väylävirasto kiinnittää huomiota siihen, että kuljetusriskejä koskevassa selvityksessä on tarkasteltu onnettomuustilanteita maantiekuljetusten osalta, mutta ei laivakuljetusten osalta. Selvityksessä ei myöskään ole perusteltu, miksi onnettomuusriskien tarkastelu olisi laivakuljetusten osalta tarpeetonta. Virasto toivookin, että Posiva selvittäisi myös laivaliikenteeseen liittyviin onnettomuuksiin sisältyvät säteilyriskit.

Ydinpolttoaineiden kuljetusten järjestelyistä ja reittivalinnoista tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä Väylävirastoon ja poliisiin sekä muihin tarvittaviin

viranomaistahoihin. Erikoiskuljetusluvut myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyen tulee olla yhteydessä tarvittavilta osin liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin ja Säteilyturvakeskukseen.

Maantiekuljetuksiin liittyen Posivan tulee olla yhteydessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja muiden vaikutusalueen (kuljetusreitien kattaman alueen) ELY-keskusten liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueisiin ja tarkentaa tietoja kuljetuksista ja niiden vaatimuksista tieverkolle. Mikäli maanteitse tehtävät erikoiskuljetukset vaativat toimenpiteitä kuten kantavuuden varmistamista, on kantokyky varmistettava hyvissä ajoin (useita vuosia) etukäteen. Jos rakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa ja liittymien avartamista.

Harkittaessa käytetyn ydinpolttoaineen merikuljetusvaihtoehtoja, Posivan tulee ottaa huomioon käytettävien vesiväylien mitoitus tiedot suhteessa suunnitellun kuljetusaluksen kokoon. Käytettävistä väylistä ja niiden soveltumisesta kyseessä oleviin kuljetuksiin tulee olla yhteydessä Väylävirastoon hyvissä ajoin etukäteen.

Kallio Katri
Väylävirasto